

Dumonda Gredig concernent l'impurtanza per il Grischun da la sentenza dal TEDU davart il plant da las senioras per il clima

Ils 9 d'avrigl 2024 ha il Tribunal europeic dals dretgs umans (TEDU) approvà in plant da l'Unìun Senioras per il clima. En la sentenza dal Tribunal dal Cussegl da l'Europa vegn constatada ina clera violaziun da l'artitgel 8 (dretg dal respect da la vita privata e da famiglia) e da l'artitgel 6 (access al tribunal) da la Convenziun per la protecziun dals dretgs umans.

Il tribunal explitgescha il dretg d'ina protecziun efficazia tras il stadi cunter las consequenzas da la midada dal clima per la vita, per la sanadad, per il bainstar e per la qualitat da viver. Tenor las constataziuns dal tribunal n'ha la Svizra betg ademplì sias obligaziuns respectivas. La sentenza vegn considerada sco decisiun directiva. Malgrà ch'ella è lianta en emprima lingia mo per la Svizra, ha ella er in effect sin ils 46 stadis commembers dal Cussegl da l'Europa. En l'avegnir vegnan quels a s'orientar a la sentenza.

La Svizra sto reponderar sias mesiras a favur dal clima suenter questa sentenza. La sentenza ha er consequenzas per la strategia da clima e per las adattaziuns al clima dal chantun Grischun. Cun il Green Deal elavura il Grischun actualmain bain in program d'investiziun progressiv per la protecziun dal clima e per l'adattaziun al clima. Intgins aspects impurtants mancan dentant en il project da consultaziun actual. Sco regiun alpina spezialmain sensibla ha il Grischun plinavant in grond interess, che er la Confederaziun persequiteschia ina strategia da clima progressiva.

Perquai supplitgain nus la Regenza da responder las suandantas dumondas:

1. Fa il chantun Grischun avunda ord vista da la Regenza, per proteger en moda efficazia la populaziun cunter las consequenzas da la stgaudada dal clima per la vita, per la sanadad, per il bainstar e per la qualitat da viver?
2. Co influenzescha la sentenza dal TEDU la strategia da clima grischuna e las mesiras planisadas per l'etappa II dal AGD? Vegnan las mesiras cun in grond potenzial da spargn, ch'èn vegnidas refusadas u emblidadas en il sboz da consultaziun per l'etappa II dal AGD, examinadas danovamain (limitaziun da la deducziun per pendularis, supplements per carburants, promoziun pli vasta dal traffic public, promoziun dal traffic betg motorisà)?
3. Cun tge instruments planisescha la Regenza da prender en l'avegnir mesiras a favur dal clima ordaifer l'etappa II dal AGD? Po ella s'imaginar d'examinar sistematicamain projects d'infrastructura gronds ch'èn en planisaziun areguard lur effects sin il clima?
4. S'engascha la Regenza er en gremis interchantunals e sin plaun federal per dapli protecziun dal clima, suenter la sentenza dal TEDU?

Cuira, ils 23 d'avrigl 2024

Gredig, Said Bucher, Preisig, Atanes, Bardill, Baselgia, Bischof, Bisculm Jörg, Bleuler-Jenny, Cahenzli-Philipp, Gartmann-Albin, Hoch, Kaiser, Kreiliger, Mazzetta, Müller, Nicolay, Pajic, Peter, Rettich, Rusch Nigg, Rutishauser, Wilhelm